

سنگین جهان شدن انتظار ارمغان صلح و عدالت

محسن قنبری

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

تلاش برای تحقق این مقوله، که صلح و عدالت را برای همگان به ارمغان خواهد آورد نیازمند نگاه راهبردی به آموزه مهدویت و دکترین سازی در این زمینه است. دکترینی که قلمرویی و رای مرزهای دولت - ملت داشته و در جغرافیای جهانی، دل های خسته از بحران های بی هویتی، بی معنایی و معنویتی را فراهم سازد. فرایند دکترین سازی براساس انتظار منجی در حلقه های ذیل قابل ارائه است:

حرکت جهان به سمت وحدت در سیاست، اقتصاد و فرهنگ، نوید روزی را می دهد که انسان در سایه سار آن از تشتت اهداف و هرج و مرج اسالیب زندگی، رهایی یافته و در فضای امن روانی، هویت خویش را باز تعریف نماید. انتظار منجی به مثابه کانونی ترین عنصر وحدت ساز، اندیشه بشر امروز را مدیریت کرده و او را به رهایی از ساختارهای مادی و نوگرایی دگم و بی ساختاری ولنگار گونه پسانوگرایی ترغیب می کند. جهانی شدن انتظار و

۱. آسیب‌شناسی جهانی منجی

در این مرحله، ناب‌سازی باور به منجی در میان ملل و نحل صورت می‌گیرد. فرآیند ناب‌سازی، مطالعه ژرف درون دینی را می‌طلبد که از خلال آن پیرایش سیمای منجی از خرافه‌ها و پیرایه‌های فرهنگ‌های مختلف، به بار می‌نشیند. بررسی متون ناب دینی که قرابت خود را به زمان وحی نشان دهد، از مواردی است که در این فرآیند توجه فزاینده‌ای را خواستار است.

۲. نمایاندن منجی ناب به جهانیان

پس از آسیب‌شناسی درون دینی، حلقه دیگری از فرآیند در فضای برون دینی گشوده می‌شود که در آن منجی مشترک همه ادیان که سازگار با فطرت و آموزه‌های آسمانی است؛ به جهان معرفی می‌گردد. معرفی منجی در این مرحله به دلیل ریشه‌دار بودن آن در ادیان، مقبولیت فزون‌تری برای انسان‌ها خواهد داشت.

۳. فراگیری انتظار منجی

شناسایی منجی ناب، جذبه روحی و معنوی انسان‌ها را به سوی او به ارمغان می‌آورد. حلقه سوم، فرآیند و جهت‌گیری درست انتظار در بستر جامعه است. تمایز میان انتظار مثبت، تلاش برای زمینه‌سازی ظهور با گسترش عدالت و برخورد با انزوا و بی‌عدالتی و انتظار منفی، بست‌نشینی و یا نشر ظلم و بیداد در جامعه، و فرهنگ‌سازی در میان توده انسان‌ها در فهم آموزه انتظار و منجی از کار ویژه‌های کارگزاران جهانی شدن عدالت است.

۴. الگوسازی از عصر ظهور در عصر غیبت

انتظار ناب منجی ادیان به ایجاد شرایطی سازگار با منجی نیاز دارد که صحت ادعای منجی‌گرایانه را در مرحله عمل به اثبات بنشیند. حلقه الگوسازی برای ارکان گوناگون جامعه و نهادهای سیاسی، اقتصادی و فرهنگی آن از حلقه‌های برجسته و پراهمیتی است که با بارنشینی توفیق‌مند آن، کارگزاران امر به بسط و توسعه آن در گستره جهانی تشویق خواهند شد. از این‌رو متصدیان جهانی شدن انتظار، عموم منتظران و شرایط اجتماعی زندگی، بایسته است با الگوپذیری از عصر ظهور و نمادسازی‌های شبیه‌گونه بدان، در زمینه‌سازی ظهور، نقشی بنیادین را بنمایانند.

۵. شکل دادن نهادی بین‌المللی تحت عنوان دیده‌بان عدالت

حلقه پسینی، ایجاد ضمانت‌های اجرای بیرونی برای مباحث نظری حلقات پیشین است که با ایجاد آن سهولت پیاده‌سازی آنها تأمین خواهد شد. یکی از عمده‌ترین ویژگی‌های عصر ظهور، فراگیری عدالت در طول و عرض جغرافیایی است. جهان منتظر ظهور، نیازمند تلاش است تا سازوکارهای نهادینه‌سازی عدالت را فراهم کند. توجه به ابزارهای درونی همانند اخلاقیات تا ابزارهای بیرونی مثل وضع قوانین و استفاده از دو فریضه فاخر اسلامی، امر به معروف و نهی از منکر در گستره جهانی امری بایسته است. اقدام در تغییر کاربری سازمان‌های بین‌المللی موجود و یا تغییر در ساختار آنها واپسین حلقه فرآیند جهانی شدن انتظار است که کمک‌کننده بدین امر در فضای جهانی است. تأسیس دیده‌بان بین‌المللی عدالت که هرگونه بی‌عدالتی و به خطر افتادن عدالت را در جهان نسبت به اشخاص حقیقی یا حقوقی شناسایی کرده و مانع پیش‌روی آن شود، از گام‌های پسینی این فرآیند است که صدور قطعنامه‌های رسمی در محکومیت حرکت‌های ظالمانه در جهان را می‌تواند از جایگاه قانونی در پیش گیرد.

۶. عضوگیری نهاد عدالت از فعالان عدالت‌خواه پیروان ادیان

ضرورت توجه به این که متولیان عدالت باید خود، عدالت را شناخته و بدان ایمان داشته باشند؛ باورمندان به ادیان مختلف، گزینه‌های درخوری هستند که می‌توانند با پیوند نظر (باورهای دینی) و عمل (مناسک دینی)، عدالت را به جایگاه رفیعی در جهان برسانند. تشکیل نهادهای دولتی GO و سازمان‌های مردم‌نهاد NGO فعال با مأموریت عدالت‌خواهی که در کاهش فجایع انسانی و گسترش عدالت در جهان تلاش کنند، می‌تواند از کار ویژه‌های اصلی اعضای این نهاد باشد.

۷. اختصاص جایزه بین‌المللی ویژه عدالت‌طلبان

استفاده از سامانه تشویقی و تبلیغی در حوزه عدالت‌طلبی، نتیجه‌ای بهتر برای متولیان امر در امکان‌پذیری جهانی شدن انتظار خواهد داشت. شناسایی انسان‌هایی که در توسعه عدالت بذل جهد می‌کنند، و اختصاص جایزه ویژه نهاد به آنها از موارد قابل توجه در فرآیند دکترین‌سازی در عرصه انتظار است.

به امید سپری شدن واپسین لحظات انتظار
آمدن منجی ناب ادیان و فراگیری عدالت در گستره گیتی